

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Кафедра економічної теорії

С И Л А Б У С
навчальної дисципліни
«УПРАВЛІННЯ ВАРТІСТЮ БІЗНЕСУ»
(за вибором студента)

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень
Ступінь вищої освіти – магістр
Галузь знань – 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність – 073 «Менеджмент»
Спеціалізація – «Бізнес-адміністрування»

Силабус навчальної дисципліни «Управління вартістю бізнесу» для студентів другого (магістерського) освітньо-кваліфікаційного рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» спеціалізації «Бізнес-адміністрування» фінансово-правового факультету.
Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019. 22 с.

Розробник

Гриценко Олена Аврамівна – професор кафедри економічної теорії,
доктор економічних наук, професор

Затверджено на засіданні кафедри економічної теорії

(протокол № 8 від 18 квітня 2019 р.)

Дата оновлення – 12 вересня 2019 р.

Завідувачка кафедри Л. С. Шевченко

Зміст

1. Вступ.....	4
2. Анотація програми та основні модулі навчальної дисципліни.....	..8
3. Вимоги викладача.....	.10
4. Контрольні заходи результатів навчання.....	10
5. Самостійна робота, показники академічної активності та додаткових освітніх досягнень студентів.....	12
6. Інформаційне забезпечення самостійної роботи студентів.....	13

1. Вступ

1.1. Дані про викладача, який викладає навчальну дисципліну:

Гриценко Олена Аврамівна – д.е.н., професор, професор, 704-92-58,
grytsenkohelena@gmail.com

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни.

Мета навчальної дисципліни – формування у студентів системи наукових поглядів на процеси управління вартістю бізнесу в сучасних організаціях, основних умінь і навичок практичного застосування компетентностей із метою організації, оцінки та управління процесом капіталізації фірми. Об'єктом вивчення дисципліни є реальні процеси фінансово-господарської діяльності фірми, що спрямовані на збільшення її вартості. Предметом вивчення є загальні принципи збільшення вартості бізнесу, прийняття рішення стосовно оцінки та управління вартістю бізнесу.

Основні завдання навчальної дисципліни:

- усвідомлення студентами теоретичних основ вартісної природи фірми;
- формування критеріїв вартісного мислення;
- надання знань про принципи та методи оцінки вартості бізнесу;
- розроблення конкретних способів управління різними компонентами вартості;
- формування практичних навичок розроблення заходів щодо збільшення вартості фірми; управління вартістю фірми на основі визначення її різних форм.

1.3. Місце навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми.

Навчальна дисципліна належить до циклу навчальних дисциплін за вибором студента.

Переквізити: Для вивчення навчальної дисципліни студент повинен

мати знання із «Стратегічного інноваційного менеджменту», «Корпоративного управління», «Управління потенціалом бізнесу», «Управління проектами бізнесу».

Постреквізити: Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні навчальних дисциплін: «Реінжиніринг бізнес-процесів», «Менеджмент інноваційного бізнесу», «Консультативний менеджмент», «Підприємницьке право».

1.4. Опис навчальної дисципліни:

- кількість кредитів ЕКТС – 5,0;
- загальна кількість годин – 150;
- термін викладання – 1 семестр.

1.5. Перелік предметних компетентностей здобувача вищої освіти

Предметні компетентності здобувача вищої освіти, сформовані в результаті освоєння навчальної дисципліни:

ПК – 1.	Знання інноваційної концепції вартісного управління бізнесом як механізмом зростання його капіталізації.
ПК – 2.	Здатність до теоретичного осмислення моделей вартісного управління активами бізнесу з метою перетворення вартості, втіленої в матеріальні та інші цінності, на джерело зростання капіталу фірми.
ПК – 3.	Уміння використовувати теоретичні положення при організації бізнесу як системно керованої організації, що поєднує рух матеріально-речових та вартісних факторів.
ПК – 4.	Знання особливостей концепції VBM (Value Based Management), яка дозволяє фінансовим менеджерам здійснювати планування, моніторинг та управління діяльністю підприємств, забезпечуючи підвищення його вартості.
ПК – 5.	Уміння моделювати логіку поведінки всіх суб'єктів, які задіяні в бізнесі, з метою виявлення їх інтересів, мотивів та принципів, що повинні бути застосовані при визначенні вартості всіх активів фірми.
ПК – 6.	Знання теоретичних основ та принципів оціночної процедури, що використовуються при визначенні вартості активів фірми.
ПК – 7.	Уміння обирати підходи до оцінки вартості бізнесу з

	урахуванням впливу різних факторів у конкретний момент часу в умовах конкретного ринку.
ПК – 8.	Знання особливостей застосування різних оціночних підходів (витратного, дохідного, порівняльного) для визначення різних видів вартості бізнесу відповідно до реальних обставин.
ПК – 9.	Навички використання алгоритмів (процедур, специфіки) витратного, дохідного та порівняльного підходів до оцінки рухомих, нерухомих, нематеріальних активів.
ПК – 10.	Уміння визначати ставку капіталізації бізнесу як моделі поєднання ризику ведення бізнесу та його ймовірного розміру доходу.
ПК – 11.	Здатність до розуміння місця та особливостей нерухомих активів в структурі вартості бізнесу.
ПК – 12.	Знання методології управління нематеріальними активами як складовою капіталізації бізнесу.
ПК – 13.	Уміння використовувати гудвіл з метою збільшення його капіталізації.
ПК – 14.	Навички управління вартістю корпоративних прав шляхом використання різного виду цінних паперів для збільшення вартості бізнесу.
ПК – 15.	Навички оцінювати порівняльні переваги та недоліки моделей корпоративного контролю та управління фірмою.
ПК – 16.	Знання процедури управління корпоративними правами, етапів її здійснення, вибору відповідного типу дивідендної політики та критеріїв ефективності.
ПК – 17.	Здатність до розуміння вартості бізнесу як об'єкту управління, виокремлення сукупності факторів, що впливають на вибір відповідної моделі.
ПК – 18.	Уміння обирати інвестиційні проекти за критерієм їх значимості для вартості компанії з урахуванням найкращих фінансових показників.
ПК – 19.	Здатність до виявлення специфіки, умов та способів управління вартістю шляхом застосування реструктуризації, інжинірингу та санації.
ПК – 20.	Уміння розробити проект санації фірми з метою попередження її банкрутства та забезпечення майбутньої капіталізації.
ПК – 21.	Уміння управляти прибутком як складовою вартості бізнесу, використовуючи спеціальні інструменти та процедури.

1.6. Перелік результатів навчання здобувача вищої освіти.

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

PHC HD – 1.1.	Аналізувати вартісну природу фірми зі сторони її активів, ризиків функціонування та розміру прибутку.
PHC HD – 1.2.	Здатність розрахувати ринкову вартість бізнесу з метою визначення життєвого циклу фірми.
PHC HD – 1.3.	Здатність обрати оціночний підхід до визначення вартості матеріальних та нематеріальних активів.
PHC HD – 1.4.	Аналізувати процес управління вартістю підприємств на фондовому ринку та оцінювати доцільність емісії цінних паперів різних видів.
PHC HD – 1.5.	Здійснювати економічне оцінювання вартості бізнесу на основі обрання найбільш доцільного підходу та методів оцінки.
PHC HD – 1.6.	Розробляти та обґрунтовувати інноваційні управлінські рішення щодо раціоналізації грошового потоку та ставки його капіталізації.
PHC HD – 1.7.	Здатність економічно обґрунтовувати інноваційні рішення щодо залучення інвестицій у бізнес з фондового або кредитного ринку.
PHC HD – 1.8.	Пояснити інноваційні рішення власника бізнесу щодо перепрофілювання, реструктуризації чи модернізації бізнесу на основі використання витратного підходу та зіставити отриманий результат з розміром майбутнього ймовірного доходу.
PHC HD – 1.9.	Розробляти пропозиції щодо вибору найбільш ефективної дивідендної політики для фірми.
PHC HD – 2.1.	Проаналізувати умови участі структурних підрозділів фірми у формуванні вартості бізнесу за інноваційним критерієм.
PHC HD – 2.2.	Розробляти і обґрунтовувати плани санації, спрямовані на відновлення вартості фірми.
PHC HD – 2.3.	Здатність розрахувати потенційний, дійсний та операційний дохід відповідно до різних видів економічних активів та використати його для визначення вартості бізнесу.
PHC HD – 2.4.	Здатність збирати та обробляти інформацію відповідно до характеристики економічного активу та визначеного оціночного підходу.
PHC HD – 2.5.	Здатність визначити фізичний, функціональний та економічний знос нерухомих активів та обґрунтувати їх вплив на вартість бізнесу.
PHC HD – 2.6.	Здатність розрахувати первісну собівартість нематеріальних активів з урахуванням їхньої амортизації з метою постановки на балансовий облік.
PHC HD – 2.7.	Розробити проект положення про механізм розподілу

	прибутку відповідно до обраного типу дивідендної політики: консервативній, помірній, агресивній.
PHC HD – 2.8.	Аналізувати зміни основних показників ринкової економіки з метою прогнозування змін в управлінні корпоративними правами.
PHC HD – 2.9.	Розробити інноваційну програму для підготовки менеджерського складу фірми для організації процесу реінжинірингу в сукупності всіх його складових.
PHC HD – 2.10.	Розробити проект положення про систему винагороди, яка мотивує менеджерів відповідних структурних підрозділів використовувати інструменти управління вартістю найбільш ефективним чином.
PHC HD – 2.11	Розробляти бізнес-план відповідно до обраної стратегії переформування вартісного потенціалу фірми.
PHC HD – 2.12.	Аналізувати аспекти антикризового фінансового управління фірми з метою розробки комплексу профілактичних заходів, спрямованих на попередження фінансової кризи, оцінювання ймовірності банкрутства, управління ризиками, упровадження системи попереджувальних заходів.
PHC HD – 2.13.	Розробити стратегію просування нових послуг в сучасній цифровій інфраструктурі.
PHC HD – 2.14.	Розробляти антикризові заходи шляхом оптимізації прибутку, структури активів та капіталу, забезпечення фінансової стійкості, прозорості фінансово-економічної діяльності для власника бізнесу, інвесторів, кредиторів.

2. Анотація програми та основні модулі навчальної дисципліни

2.1. Анотація програми

Модуль 1. Теоретичні засади управління вартістю бізнесу

Розглядаються загальні теоретичні основи управління вартістю бізнесу як системно керованого процесу, що включає механізм відтворення матеріально-речових і вартісних (фінансових) ресурсів. Доводиться взаємопов'язаний характер управління виробничим, технологічним потенціалом і вартістю бізнесу. Характеризується основне завдання здійснення оцінки вартості бізнесу – забезпечення можливості отримання прибутку. Виявляються чинники, підходи та принципи процедури оцінювання бізнесу. Аналізуються основні підходи до оцінки бізнесу:

витратний, дохідний та порівняльний.

Модуль 2. Способи управління вартістю бізнесу

Аналізуються умови та особливості управління вартістю різних активів. Розкривається методологія управління нематеріальними активами через визначення мети, ситуації, проблеми, пошуку управлінського рішення. Розглядається управління вартістю бізнесу з декількох аспектів: соціального (визначення ролі людини в збільшенні вартості), організаційного (регламентування, нормування, інструктування, відповідальність), функціонального (планування, прогнозування, організація, координація, регулювання, стимулювання, контроль, аналіз, облік), інформаційного (пошук, комплектування, оброблення і передача інформації). Розкриваються особливості та інструменти управління вартістю корпоративних прав. Аналізуються основні фактори управління вартістю бізнесу: ринкова кон'юнктура, майбутні вигоди від володіння бізнесом, ризики отримання доходів, ступінь контролю над бізнесом і характер ліквідності активів. Виявляється багатопрофільне розуміння кризової ситуації та механізми її подолання. Визначається головне завдання антикризового фінансового менеджменту – запобігання банкрутства та забезпечення фінансового оздоровлення фірми. Характеризуються основні механізми управління вартістю фірми в кризовому стані: санація, реорганізація, модернізація, реструктуризація.

2.2. Основні модулі навчальної дисципліни

№	Модуль/назва	Кількість кредитів ЄКТС	Усього годин	Аудиторні заняття (контактні)				Самостійна робота студентів
				Лекції	Практичні заняття	Семінарські заняття	Інші види занять	
1	Модуль 1. Теоретичні засади управління вартістю бізнесу.	2,0	60	6	14	—		40
2	Модуль 2. Способи управління вартістю бізнесу.	3,0	90	10	16	—		64

Разом		5,0	150	16	30	–	0	104
-------	--	-----	-----	----	----	---	---	-----

3. Вимоги викладача

При вивченні навчальної дисципліни «Управління вартістю бізнесу» необхідно спиратися на конспект лекцій, рекомендовану літературу, інші джерела. Студенти повинні орієнтуватися на інноваційні підходи оволодіння знаннями та навичками в галузі управління вартістю бізнесу, системно вивчати основні поняття навчальної дисципліни шляхом активної роботи на лекціях і практичних заняттях, якісного виконання завдань, ефективної самостійної роботи та участі в навчальних і наукових заходах кафедри та факультету.

Студенти повинні регулярно відвідувати заняття; систематично засвоювати навчальний матеріал; своєчасно та якісно виконувати завдання; творчо працювати на практичних заняттях; брати участь в обговоренні дискусійних питань; формувати та висловлювати власну думку; своєчасно відпрацьовувати пропущені практичні заняття.

Обов'язковою вимогою є дотримання норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого».

4. Контрольні заходи результатів навчання

Контроль знань у рамках навчальної дисципліни «Управління вартістю бізнесу» здійснюється з урахуванням бально-рейтингової системи.

4.1. Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і

видами контрольних заходів:

лекції – 0 балів;

практичні заняття – 50 балів;

колоквіуми – 40 балів;

самостійна робота студентів – 10 балів.

Підсумкова оцінка знань: 100 балів.

Поточний контроль				Самостійна робота студентів	Підсумкова оцінка знань
Практичні заняття		Колоквіуми			
Модуль № 1	Модуль № 2	Колоквіум № 1	Колоквіум № 2		
max 25	max 25	max 20	max 20	max 10	max 100

Формою підсумкового контролю знань студентів із навчальної дисципліни є залік, що виставляється на основі результатів поточного контролю та виконання завдань самостійної роботи. Мінімальна кількість балів, за якої студент отримує залік, становить 60 балів.

4.2. Шкала підсумкової оцінки знань студентів

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни «Управління вартістю бізнесу» - залік виставляється в залікову книжку, відповідно до такої шкали:

Оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в Нац. юрид. ун-ті ім. Ярослава Мудрого
ЗАРАХОВАНО	A	Відмінно - відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	90-100
	B	Дуже добре - вище середнього рівня з кількома помилками	80-89
	C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок	75-79
	D	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	70-74
	E	Достатньо - виконання задовольняє мінімальні критерії	60-69
НЕ ЗАРАХОВАНО	FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескласти	35-59
	F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язків повторний курс	1-34

4.3. Методи педагогічного контролю:

Традиційні методи:

– методи усного контролю: усне (фронтальне та індивідуальне)

опитування, диспут, моделювання та аналіз ситуаційних завдань, підготовка доповідей, колоквиум, експрес-опитування, захист самостійних робіт, виступ з рефератом та есе, розбір і оцінка оригінального наукового, науково-популярного або художнього твору, газетно-журнальної публіцистики авторів та експертів у галузі управління та оцінки вартості бізнесу;

– методи письмового контролю: письмове опитування, розв'язання тестових завдань, практичних задач, підготовка есе, рефератів за темами навчальної дисципліни.

Інноваційні методи: ділові ігри, кейси, мозковий штурм.

Методи самоконтролю: самооцінка студента за питаннями для самоконтролю, тестові та практичні завдання.

5. Самостійна робота, показники академічної активності та додаткових освітніх досягнень студентів

Самостійна робота студентів – це форма організації освітнього процесу, що охоплює різноманітні види індивідуальної і колективної навчальної діяльності, яка здійснюється під час аудиторних або позааудиторних занять під загальним чи безпосереднім керівництвом викладача.

Завдяки самостійній роботі відбувається: а) формування сучасних наукових і практичних поглядів на функціонування бізнесу та механізмів управління його вартістю; б) розвиток навичок і здібностей, необхідних для управління вартістю бізнесом; в) реалізація дослідницьких здібностей у розробленні практичних проектів управління вартістю бізнесом і попередження його кризового становища; г) сприяння саморозвитку інтелектуальних і вольових здібностей особистості, формування її цілеспрямованості, дисциплінованості, відповідальності.

Важливою складовою самостійної роботи студентів є науково-дослідна діяльність, що спрямована на розвиток пізнавального інтересу студентів та спонукає самостійне пізнання, формування власних умовиводів щодо

проблемних питань.

Самостійна робота студентів може здійснюватися у таких формах: підготовка до активного слухання лекцій; виконання домашніх завдань; поглиблене вивчення питань, що розглядалися на лекції; підготовка доповідей із проблемних питань практичного заняття; написання есе та рефератів; рецензування наукових статей, робіт інших студентів; підготовка необхідних матеріалів до активних форм навчання на практичних заняттях; розроблення тематичних презентацій; виконання тестових і практичних завдань; участь у роботі наукового гуртка; підготовка до колоквиумів та іспиту.

Показники академічної активності та додаткових освітніх досягнень студентів: відповіді на питання плану практичного заняття під час заняття; підготовка тез доповідей та участь у конференціях; написання та публікація наукових статей; участь у конкурсах, олімпіадах, вікторинах; відпрацювання тем пропущених практичних занять; отримання документальних підтверджень активної діяльності студенту (грамоти, дипломи тощо).

6. Інформаційне забезпечення самостійної роботи студентів

Основна література

Нормативно-правові акти:

Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV (зі змінами та доповненнями). *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2003. № 18. № 19-20. № 21-22. Ст. 144. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 03.09.2019).

Про Антимонопольний комітет України : Закон України від 26.11.1993 № 3659-XII (зі змінами та доповненнями). *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1993. № 50. Ст. 472. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3659-12> (дата звернення: 03.09.2019).

Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III (зі змінами та доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*

(*ВВР*). 2001. № 5-6. Ст. 30. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2121-14> (дата звернення: 03.09.2019).

Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 № 1576-ХІІ (зі змінами та доповненнями). *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1991. № 49. Ст. 682. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1576-12> (дата звернення: 03.09.2019).

Про експертну грошову оцінку земельних ділянок: Постанова Кабінету Міністрів України від 11.10.2002 р., №1531-2002-п. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1531-2002-%D0%BF> (дата звернення: 03.09.2019).

Про затвердження Методики оцінки майна: Постанова Кабінету Міністрів України від 10.12.2003 р., № 1891. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1891-2003-%D0%BF> (дата звернення: 03.09.2019).

Про затвердження Національного стандарту № 1 «Загальні засади оцінки майна та майнових прав»: Постанова Кабінету Міністрів України від 10.09.2003 р., № 1440. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1440-2003-%D0%BF> (дата звернення: 03.09.2019).

Про затвердження Національного стандарту № 2 «Оцінка нерухомого майна»: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.11.2004 р., № 1442. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1442-2004-%D0%BF> (дата звернення: 03.09.2019).

Про затвердження Національного стандарту № 3 «Оцінка цілісних майнових комплексів»: Постанова Кабінету Міністрів України від 29.11.2006 р., № 1655. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1655-2006-%D0%BF> (дата звернення: 03.09.2019).

Про затвердження Національного стандарту № 4 «Оцінка майнових прав інтелектуальної власності»: Постанова Кабінету Міністрів України від 3.10.2007 р., № 1185. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1185-2007-%D0%BF> (дата звернення: 03.09.2019).

Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 № 2210-III (зі змінами та доповненнями). *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2001. № 12. Ст. 64. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2210-14> (дата звернення: 03.09.2019).

Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 № 1560-XII (зі змінами та доповненнями). *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1991. № 47. Ст. 646. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1560-12> (дата звернення: 03.09.2019).

Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 № 40-IV (зі змінами та доповненнями). *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2002. № 36. Ст. 266. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/40-15> (дата звернення: 03.09.2019).

Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV (зі змінами та доповненнями). *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1999. № 29. Ст. 238. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/679-14> (дата звернення: 03.09.2019).

Про охорону прав на зазначення походження товарів: Закон України від 16.06.1999 № 752-XIV. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1999. № 32. Ст. 267. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/752-14> (дата звернення: 03.09.2019).

Про охорону прав на знаки для товарів та послуг: Закон України від 15.12.1993 № 3689-XII. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1994. № 7. Ст. 36. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12> (дата звернення: 03.09.2019).

Про охорону прав на промислові зразки: Закон України від 15.12.1993 №3688-XII. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1994. № 7. Ст. 34. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12> (дата звернення: 03.09.2019).

Про охорону прав на топографії інтегральних схем: Закон України від 5.11.1997 № 621/97- ВР. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1998. № 8. Ст. 28. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/621/97-%D0%B2%D1%80>

(дата звернення: 03.09.2019).

Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні: Закон України від 12.07.2001 р. № 2658-III. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2001. № 47. Ст. 25. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2658-14> (дата звернення: 03.09.2019).

Про підприємництво: Закон України від 07.02.1991 № 698-XII (зі змінами та доповненнями). *Відомості Верховної Ради УРСР (ВВР)*. 1991. № 14. Ст. 168. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/698-12> (дата звернення: 03.09.2019).

Про Порядок грошової оцінки земель несільськогосподарського призначення (крім земель населених пунктів): Наказ Державного комітету України по земельних ресурсах від 29.08.1997 р. № 86/19/148/86/76/88. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1573-13> (дата звернення: 03.09.2019).

Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV (зі змінами та доповненнями). *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2006. № 31. Ст. 268. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3480-15> (дата звернення: 03.09.2019).

Підручники:

Фінансовий менеджмент: підручник / кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. Київ: КНЕУ, 2005. 535с.

Шелудько В. М. Фінансовий менеджмент: підручник. 2-ге вид. Київ: Знання, 2013. 375 с.

Навчальні посібники

Викладачів кафедри економічної теорії Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого:

Базецкая А. И., Дяченко В. Л. Финансовый менеджмент: учеб. пособие. Харьков: ХНУГХ им. А. Н. Бекетова, 2017. 186 с.

Економіка підприємства: навч. посіб. / за заг. ред. Л. С. Шевченко. Харків: Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого», 2011. 208 с.

URL: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNIKI_2011/0019.pdf (дата звернення: 03.09.2019).

Менеджмент юридичної фірми: конспект лекцій: електронне видання: галузь знань 0304 «Право», освітньо-кваліфікаційний рівень «Магістр», спеціальність 8.03040101 «Правознавство» для студентів денних факультетів / укл. Шевченко Л. С. та ін. Харків: Нац. ун-т «Юрид. акад.України ім. Ярослава Мудрого», 2013. 136 с. URL: http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/1718/1/Pr_39.pdf (дата звернення: 03.09.2019).

Менеджмент: навч. посіб. / за заг. ред. Л. С. Шевченко. Харків: Право, 2013. 136 с. URL: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNIKI_2013/Menedgment_2013.pdf (дата звернення: 03.09. 2018).

Інших авторів:

Бабій О. М., Малишко В. С., Пудичева Г. О. Управління вартістю підприємства. Одеса: ОНЕУ 2016. 217 с.

Бабій О. М., Сабадиринова А. Л., Куклінова Т. В. Потенціал і розвиток підприємства: навч. посіб. Одеса: ОНЕУ, ротапринт, 2013. 343 с.

Бочаров В. В. Самонова И. Н. , Макарова В. А. Управление стоимостью бизнеса: учеб. пособие. Санкт-Петербург: Изд-во СПбГУЭФ, 2009. 124 с.

Валдайцев С. В. Оценка бизнеса. Москва: ТК Велби. Изд-во Проспект, 2004. 360 с.

Василенко В. О. Антикризове управління підприємством: навч. посіб. 2-ге вид., виправл. і доп. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 504 с.

Гараникова Л. Ф. Оценка стоимости предприятия: учеб. пособие. Изд. 1-е. Тверь: ТГТУ, 2007. 140 с.

Коваленко Л. О., Ремньова Л. М. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: Знання, 2005. 485 с.

Круш П. В. Поліщук С. В. Оцінка бізнесу: навч. посіб. Київ: Центр

навчальної літератури, 2004. 264 с.

Кузнецова Т. В., Красовська Ю. А., Подлевська О. М. Управління потенціалом підприємства: навч. посіб. Рівне: НУВГП, 2016. 109 с.

Мец В. О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства: навч. посіб. Київ: КНЕУ, 1999. 132 с.

Управління потенціалом підприємства: методичні вказівки для самостійної роботи студентів заочної форми навчання за спеціальністю 7.050107-Економіка підприємства / Укл.: д.е.н. Писаревський І. М., Пушкар Т. А. Харків: ХНАМГ, 2007. 35 с.

Шиян А. А. Економічна кібернетика: вступ до моделювання соціальних і економічних систем: навч. посіб. Львів: «Магнолія 2006», 2007. 228с.

Ярошевич Н. Б. Фінанси підприємств: навч. посіб. Київ: Знання, 2012. 341 с.

Додаткова література

Монографії

Викладачів кафедри економічної теорії Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого:

Шевченко Л. С., Макуха С. М., Марченко О. С. та ін. Юридична фірма: пошук моделі ефективного менеджменту: наук.-практ. вид. Харків: Право, 2014. 204 с.

Економіка інтелектуальної власності: науково-методичні матеріали для підготовки докторантів, аспірантів і магістрів за напрямом «Інтелектуальна власність» / за ред. Л. С. Шевченко. Харків: Право, 2015. 120 с. URL: http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/12373/1/Shevchenko_2015.pdf (дата звернення: 03.09.2019).

Інших авторів:

Дамодаран А. Инвестиционная оценка: инструменты и методы оценки любых активов / пер. с англ. 2-е изд. Москва: Альпина Бизнес Букс, 2004. 342 с.

Костенко Т. Д., Підгора Є. О., Рижиков В. С., Панков В. А., Герасимов

А. А., Ровенська В. В. Економічний аналіз і діагностика стану сучасного підприємства. Київ: ЦНЛ, 2005. 400 с.

Костирко Р. О., Тертична Н. В., Шевчук В. О. Комплексна оцінка вартості підприємства: монографія / за заг. ред. докт. екон. наук, академіка НАН України М. Г. Чумаченка. 2-ге вид. перероб. і доп. Харків: Фактор, 2008. 278с.

Коупленд Т. Стоимость компании: оценка и управление. 2-е изд., / пер с англ. Москва: ЗАО“Олимп-Бизнес”, 2002. 576 с.

Мендрул О. Г. Управління вартістю підприємств: монографія. Київ: КНЕУ, 2002. 272 с.

Момот Т. Оцінка вартості бізнесу: сучасні технології. Харків: Фактор, 2007. 224с.

Партин Г. О. Управління витратами підприємства: концептуальні засади, методи та інструментарій: монографія. Київ: УБС НБУ, 2008. 219 с.

Скотт М. Факторы стоимости: руководство для менеджеров по выявлению рычагов создания стоимости /пер. с англ. Москва: Альпина-бизнес, 2000. 432 с.

Уолш К. Ключевые показатели менеджмента. Как анализировать, сравнивать, контролировать данные, определяющие стоимость компании / пер. с англ. Москва: Дело, 2000. 516 с.

Савчук В. П. Стратегия + Финансы: уроки принятия бизнес-решений для руководителей. Киев: Companion Group, 2009. 352с.

Статті

Викладачів кафедри економічної теорії Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого:

Шевченко Л. С. Злиття і поглинання в юридичному бізнесі: економічний аспект проблеми». *Економічна теорія та право*. 2017. № 1 (28). С. 88-97.

Шевченко Л. С. Конкурентна діагностика юридичної фірми: світовий досвід та його запровадження в Україні. *Економічна теорія та право*. 2016. № 1 (24). С. 76-86.

Шевченко Л. С. Конкурентне управління юридичною фірмою. *Економічна теорія та право*. 2016. № 3 (26). С. 113-123.

Шевченко Л. С. Корпоративна правова стратегія: сутність, типи, особливості реалізації. *Економічна теорія та право*. 2019. № 1 (36). С. 104-120.

Інших авторів:

Єрофєєва Т. А. Підходи до оцінювання вартості бізнесу: проблеми їх використання. *Наукові записки*. 2007. Т. 68. Економічні науки. С. 25-33.

Королькова І., Королькова О. Щодо управління вартістю підприємства на основі збалансованої системи показників на вітчизняних підприємствах. *Економіка підприємства*. 2010. № 9. С. 49-51.

Леонов Д., Стеценко Б. Факторний аналіз фінансового стану акціонерного товариства методом Дюпон (у контексті оцінки ефективності корпоративного фінансового управління). *Ринок цінних паперів України*. 2006. № 1-2. С. 47-55.

Муқан О. В. Системний підхід до корпоративного управління. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2006. № 552. С. 418-424.

Основи антикризового фінансового управління підприємством. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1773> (дата звернення: 03.09.2019).

Островська Г. Управління вартістю: сучасні інструменти оцінки корпоративної ефективності. *Світ фінансів*. 2008. № 3 (16). С. 106-117.

Островська Г., Серединська І. Огляд теоретичних концепцій стратегічного управління на основі зростання вартості. *Галицький економічний вісник*. 2009. № 1. С. 10-18.

Павловец В. Введение в оценку стоимости бизнеса. *Корпоративный менеджмент*. URL: <http://www.cfin.ru/finanalysis/value.shtml>. (дата звернення:

03.09.2019).

Структура підходів и методів оцінки бізнеса и компаній. URL: <http://www.denga.com.ua> (дата звернення:03.09.2019).

Терещенко О. О., Стецько М. В. Управління вартістю підприємства в системі фінансового менеджменту. *Фінанси України*. 2007. № 3. С. 91-99.

Тивончук І. О. Вимірювання синергічного ефекту злиття та поглинання підприємств. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2008. Вип. 6. С. 39-51.

Фінансова санація як складова антикризового управління. URL: <https://studfiles.net/preview/5392834/page:5/> (дата звернення: 03.09.2019).

Інтернет-ресурси:

Доповідь Всесвітнього банку «Цифрові дивіденди». URL: <https://publications.worldbank.org/> (дата звернення 03.09.2019).

Електронний архів-репозитарій Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. URL: <http://dspace.nlu.edu.ua/> (дата звернення 22.02.2019) (дата звернення: 03.09. 2019).

Офіційний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua> (дата звернення 03.09.2019).

Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/> (дата звернення 03.09.2019).

Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення 03.09.2019).

Офіційний сайт збірника наукових праць «Економічна теорія та право» URL: <http://econtlaw.nlu.edu.ua> (дата звернення 03.09.2019).

Офіційний сайт Інституту економіки та прогнозування Національної академії наук України. URL: <http://ief.org.ua> (дата звернення:03.09. 2019).

Офіційний сайт Інституту економічних досліджень та політичних консультацій. URL: <http://www.ier.com.ua> (дата звернення 03.09.2019).

Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: <http://www.me.gov.ua> (дата

звернення: 03.09. 2019).

Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua> (дата звернення:03.09. 2019).

Офіційний сайт наукового журналу «Економіка України». URL: <http://www.economukraine.com.ua/index.php> (дата звернення 03.09.2019).

Офіційний сайт науково-теоретичного журналу «Економічна теорія». URL: <http://etet.org.ua> (дата звернення 03.09.2019).

Офіційний сайт Національного Банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua> (дата звернення: 26.02. 2019).

Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua>. (дата звернення 03.09.2019). Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua> (дата звернення: 26.02. 2019).

Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://www.ssmc.gov.ua> (дата звернення 03.09.2019).

Офіційний сайт Світового банку. URL: <http://www.worldbank.org/uk/country/ukraine> (дата звернення 03.09.2019).

Офіційний сайт Світової організації торгівлі. URL: <https://www.wto.org>.

Сайт «Мережа аналітичних центрів України». URL: <http://www.intellect.org.ua> (дата звернення 03.09.2019).

Journal website «Journal of Economic Theory». URL: <https://www.journals.elsevier.com/journal-of-economic-theory> (дата звернення 03.09.2019).

СЕНМК кафедри економічної теорії. URL: http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=149:kafedra-ekonomichnoi-teorii&Itemid=151 (дата звернення 03.09.2019).